

Abonamentele

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

La
Abonament nou
 pentru
Octomvrie — Decemvrie a. c.,
 cu prețurile însemnate în capul foii,
 invită
Administrațiunea ziarului
„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnire
 atât în Monarhie cât și în România prin
 mandate postale (*Posta utalvány — Post-*
Anweisung.)

Se recomandă abonarea timpurie
 pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne
 comunica eventual pe lângă localitatea,
 unde se află, și **posta ultimă;** ear'
 domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi
 pe mandatul postal **adresa tipărită**
 dela fașile, în cari li s'au trimis ziarul
 până acuma.

Sibiiu, 9 Octomvrie st. v.

Politica de abstenență se impune, când
 sîntem invitați a lua parte la viața poli-
 tică în nise condițiuni, în care trebie ne-
 përat să fim biruiți. Rămânem în rezervă
 și așteptăm o situațiune mai mult ori mai
 puțin gravă, care îi va silî pe adversari
 să ceară participarea noastră în condițiuni
 mai favorabile pentru noi.

Stările de lucruri create la 1867 ne-au
 silit pre noi, Românii, din țerile supuse co-
 roanei ungare, să rămânem în rezervă și
 să așteptăm o situațiune, care îi va silî
 pre adversarii nostri să ceară participarea
 noastră la viața publică a Ungariei în nise
 condițiuni favorabile ori cel puțin echita-
 bile pentru noi. Sînt acum opt-spre-dece
 ani de când așteptăm o asemenea situa-
 tiune; ea se apropie încetul cu încetul, dar
 tot n'a sosit încă. Vom mai aștepta, cât
 vom pute, și dacă va fi sosit timpul să
 simțim, că nu mai putem aștepta, ori ne
 vom pleca, ori forța împregiurărilor ne va
 silî să facem o încercare de a ne crea
 înșine situațiunea priincioasă.

Acesta e sensul politiceii noastre de
 abstenență.

Ne vine acum scirea, că partidul li-
 beral-conservator din România a luat ho-
 tărîrea de a nu se angagia în viitoarele lupte
 electorale.

În deosebi nouă ne vine greu să nu
 aprobăm această hotărîre.

Trebie cu toate aceste să ne dăm
 seamă, dacă partidul liberal-conservator din
 România se află ori nu în condițiuni iden-
 tice ori cel puțin analoage cu acele, care
 ne-au silit pre noi să adoptăm politica de
 abstenență.

Începuturile actualei faze din viața
 publică a României trebuiesc căutate în
 luptele politice, care s'au desfășurat în
 ajunul războiului oriental.

Erau atunci două mari partide în
 țară: cel conservator, la putere, și coali-
 tiunea dela Mazar-Pașa, în opozițiune. Se
 dice și se dice cu multă stăruință, că atunci
 coroana a intervenit în luptele electorale

în favorul opozițiunii și că numai grație
 acestei interveniri, guvernul conservator a
 fost răsturnat.

Ajunsă la putere, coalițiunea nu s'a
 mărginit a înlătura „relele“ rămase pe
 urma guvernului conservator, ci a mai și
 dat în judecată pe unspredece dintre foștii
 miniștri, fără însă ca să le dee — ocași-
 une de a se apëra în fața Curții de cas-
 sațiune.

Astfel încordarea între cei mai de
 frunte bărbați politici ai României a de-
 venit cu desăvîrșire acută.

Cu toate aceste ea crește din zi în zi.
 Fruntașii coalițiunii dela Mazar-Pașa,
 ajunși la putere, unul câte unul se usează,
 se retrag și trec în opozițiune: în cele
 din urmă dl I. Brătianu rămâne el singur
 stăpân al tuturor situațiunilor.

Dl Ioan Brătianu este un om politic
 de o rară destoinicie; aceasta trebie să
 o recunoască până chiar și cei mai ne-
 împăcați dușmani ai sei. Are cu toate
 aceste, ca om politic, și o mare scădere:
 prea este el însuși, prea ușor nesocotesce
 greutățile, ce i se pun de alții. Asta l-a
 lipsit de concursul unui întreg șir de
 oameni eminenți, cu care a venit la putere
 și care astăzi îl combat.

Cu ocasiunea revisuirii constituțiunii
 luptele au intrat în o fasă nouă.

Cerute ori nu schimbările ce s'au
 făcut în constituțiune, revisuirea nu mai era
 oportună, îndată ce s'au retras din cor-
 purile legiuitoare unii dintre cei mai în-
 semnați oameni politici ai țerii, nu numai
 adversari, ci chiar și amici de ai d-lui I.
 Brătianu. Dacă era adevărat, că interesele
 de desvoltare internă o cereau aceasta, nu
 mai puțin cereau tot aceste interese, ca
 în lucrarea începută prin revisuire să fie
 angagiate toate puterile distinse ale națiunii,
 toți acei oameni, care împreună au în-
 temeiat și consolidat statul român.

Ne aducem aminte, dintr'un dis-
 curs rostit de dl Ioan Brătianu la 1875
 în camera României, cuvintele: Nu primim
 să ni se facă nici chiar binele fără de
 voia noastră!

Chiar bună fiind dar revisuirea pentru
 țară, acest bine ar fi trebuit să se facă
 cu consimțirea fruntașilor țerii, anume
 pentru-ca ei să fie angagiați în lucrarea
 ce urmează a se începe după revisuire.

Era fără îndoială greu a aduna la
 un loc nise elemente atât de învrăjbite
 ca cele ce alcătuiesc partidele politice din
 România; însă oamenii de stat se disting
 tocmai prin aceea, că pot scoate la capăt
 lucruri, pe care alții le socotesc preste pu-
 tință. Și dl I. Brătianu de sigur ar fi pu-
 tut; a fost însă atât de preocupat de bi-
 nele ce doria, încât l-a făcut fie chiar și
 în ciuda altora.

Consecuența firească, prevădută de dl
 Maiorescu în discursul său rostit asupra
 revisuirii, este că partidul liberal-con-
 servator refușă a lua parte la viața pu-
 blică în condițiunile date de noua lege
 electorală.

Nimeni nu va nega, că acest refuș
 e pe din destul motivat: noua lege elec-
 torală a fost creată fără de concursul par-
 tidului liberal-conservator; nu-i rămâne
 dar acestui partid decât să o privească
 drept nulă și neadvenită. Corpurile legiu-
 toare au votat-o și capul statului a sanc-
 ționat-o; ea însă cu toate aceste nu e încă
 perfectă, căci mai există în țară un partid
 care nu vrea să scie de dînsa și ia prin
 aceasta angagiamentul de a o abroga, când
 va fi venit la putere.

Actuala constituțiune a țerii rămâne
 dar neschimbată numai cîtă vreme sînt
 la putere elementele dispuse a lua în con-
 dițiunile oferite de ea parte la viața pu-
 blică; îndată ce ar veni la putere opoziția
 liberală-conservatoare, urmează să se facă
 o nouă revisuire.

Ne punem acum două întrebări: una
 e, dacă este ori nu bine pentru țară, ca
 ea să treacă mereu din revisuire în revi-
 suire, ear alta, dacă mai poate ori nu par-
 tidul liberal-conservator să vină la putere
 în nise condițiuni bune pentru țară.

Dacă este bună nouă lege electorală,
 ea în curînd va deveni poporală și par-
 tidul liberal-conservator își va perde încetul
 cu încetul aderenții; el nu mai poate dar
 să vină la putere decât în nise împregiurări
 foarte triste pentru țară, în care fie
 coroana ajunsă la strîmtorare, fie opiniunea
 publică indignată va interveni în favorul
 lui. În lipsa unei situațiuni grele venirea
 la putere a partidului liberal-conservator
 e preste puțință; îndată dar ce acest partid
 a adoptat politica de abstenență, el trebie
 neapărat să dorească o asemenea situațiune
 și să aibă tendența de a contribui și el
 însuși la pregătirea ei.

Nu trebie însă, ca el să aibă asemenea
 dorințe, nu-i este iertat să se lase a fi
 condus de asemenea tendențe.

Dar în adevăr partidul liberal-conser-
 vator, consecuent rămânînd, nici nu poate
 să vină la putere decât cu călcarea for-
 melor constituționale.

Singura formă constituțională, în care
 opiniunea publică indignată ar pute să-l
 aducă la putere sînt alegerile făcute pe
 basa actualei legi. Tocmai aceasta e însă
 forma, în care el nu e dispus a lua parte
 la viața publică. Nu-i rămâne dar decât
 să aștepte, ca să intervîie coroana și să-l
 aducă ea la putere. Earăși un lucru, pe
 care nu trebie să-l aștepte, nu trebie
 să-l dorească, care nu trebie să între în
 combinațiunile lui.

Și după ce prin intervenirea coroanei
 va fi ajuns la putere, — *quid nunc?*!

El a luat angagiamentul de a face
 o nouă revisuire: cum o va face? Tot
 prin corpuri legiuitoare alese pe baza ac-
 tualiei legi. Ori dacă nu, va trebui să
 facă o lovitură de stat.

De aceea noi, care nu sîntem an-
 gagiați în luptele politice din România,
 ci stăm ca privitori nepreocupați, dar
 foarte interesați, la o parte, sîntem cu-
 prinși de viuă durere, când vedem situa-

țiunea, în care se pune unul din cele mai
 însemnate partide ale țerii adoptînd po-
 litica de abstenență.

Ceea ce noi sîntem siliți a face în
 statul ungar nu pot să facă liberalii-con-
 servatori în statul român, pentru-că în
 România luptele sînt curat politice, în
 vreme ce la noi ele au luat caracterul
 unor lupte de rasă, noi sîntem un neam
 pus față cu alt neam, ear liberalii sînt
 un partid, care poate să se disolve fără
 ca să piară țara și neamul.

Și în împregiurări normale nici nu
 poate să ducă politica de abstenență adoptată
 de partidul liberal-conservator decât la
 această disolvare, la o nouă grupare a ele-
 mentelor.

Este în luptele politice din România
 mult element personal, sînt reminiscențe
 din timpul punerii în acușațiune a foștilor
 miniștri conservatori și supărări ale oa-
 menilor politici, care s'au usat fiind la
 putere alătura cu dl Ioan Brătianu, pu-
 ține sînt însă conflictele de vederi și de
 interese mai importate. Astfel apropierea
 se va pute face cu lesnire, când ea va fi
 impusă de situațiune.

Partidul liberal-conservator a refușat
 să iee parte la luptele electorale. Dar dacă
 se va începe lucrarea de desvoltare in-
 ternă și se va începe neapărat această
 lucrare, și dacă țara va ave trebuință
 de puterile întrunite în partidul liberal-
 conservator, ea va dispune în toate îm-
 pregiurările de ele. Refușă oamenii poli-
 tici întruniți în partidul liberal-conser-
 vator a merge la urnă, nu vor să se fo-
 losească de dreptul lor, nu vor refuza însă
 a-și face datoriile, căci, înzadar, sînt și
 ei oameni cu tragere de inimă pentru țara
 lor și mai tare este în ei dorul de a servi
 cauza română decât rîvna de a rămîne
 consecuenți în ceea ce privesce tactica
 odată adoptată de dînsii.

Nu are dar situațiunea din România
 caracterul acut ce străbate din declara-
 tiunile făcute de deosebitele partide, și
 ori-cât de învrăjbiți astăzi, mîne Românii
 vor lucra împreună, dacă interesele țerii
 lor o vor cere aceasta.

Revistă politică.

Sibiiu, 9 Octomvrie st. v.

Vine Sennyey! Se înțelege deocam-
 dată nu la ministeriu, dar în sfîrșit cu
 încetul și aceasta se va pute întempla.
 „Pester Lloyd“ în ultimul seu număr scrie
 la locul prim: „Toate indiciile sînt pentru
 aceea că întemplarea acelei eventualități,
 ce înainte cu vreo câteva săptămîni am
 însemnat-o ca posibilă, acum e imi-
 nentă. Proiectul de lege, prin care se
 desparte dignitatea lui *Judex curiae*
 de presidiul tribunalului suprem
 înainte cu vreo câteva zile deja s'a pre-
 sentat casei deputaților și de cătră aceasta
 s'a predat comisiunei de justiție, care a
 hotărît, a lua în pertractare pe acest pro-
 iect înaintea tuturor celorlalți. Până se
 sfîrșesc desbaterile asupra adresei,
 ceea ce în tot cazul se va întempla numai
 în vreo câteva zile, și raportul comisiunii

de justiție va fi așternut în casa deputaților și dacă nu se vor ivi pedeci deosebite, și pertractarea proiectului din cestiune în plen va avea loc încă înaintea întrunirii delegațiilor. Nu se poate admite că votarea acestei legi va da de oarecare greutate. Împreunarea dignității lui *Judex curiae* cu aceea a unui președinte a tribunalului suprem este în sine un anachronism și nu se mai potrivește de loc pentru timpul de astăzi. *Judex curiae* este astăzi unul dintre cei dintâi baroni ai imperiului, un dignitar, pe când președintele tribunalului suprem e un funcționar.... Ajuns odată proiectul din cestiune în vigoare, atunci fără îndoială numai decât baronul Pavel Sennyey va fi numit *Judex curiae* și — dacă președintele actual al casei magnaților de Szögyény va insista a se retrage dela acest post — și președinte al casei magnaților. Apoi se muncesce „Pester Lloyd“ a dovedi pe larg că nici de Sennyey nici de Tisza nu e nici „învingător“ nici „învingut“, ci amândoi s'au întâlnit la calea de jumătate, d-l Sennyey susținându-și principiile sale, întrucât nu colidează cu „liberalismul“ d-lui Tisza, și pe cât acesta n'a jertfit din el atât cât pretinde situația de astăzi. Cu alte cuvinte: D-l Tisza n'o mai poate duce singur cu „liberalismul“, el are lipsă de spriginul conservator al d-lui Sennyey. Minunate mai sînt în timpul din urmă „interpretațiunile“ oficioase, căci stau în contradicție cu priceperea comună a tuturor oamenilor neinspirati.

Correspondentul vienez al ziarului oficios „Berliner Tageblatt“ telegrafează acestuia despre o convorbire cu o persoană inițiată și de încredere, carea i-a făcut următoarele împărtășiri sensaționale: „Alianța germano-austriacă fără îndoială mai există, dar e întrebarea, dacă există încă și acum un tractat în scris. Până în Septembrie 1884 a existat un tractat în scris încheiat pe cinci ani la anul 1879. Când aceasta era să se înnoiască sau să se prelungească, bazele sale primitive au fost schimbate esențial. Lucrul de căpetenie însă este, că principele Bismarck doria o alianță cu rezultate productive, sancționată de corpurile legiuitoare din amândouă părțile, va să dea inițierea unei uniuni vamale între amândouă imperiile. Negotările în această privință au fost inițiate în 1883 la Salzburg, n'au avut însă rezultat, de oare-ce Austro-Ungaria pretindea numai și numai prolongațiunea pactului din 1879 și a declarat, a nu se pute demite la năsușele mai departe mergătoare ale cancelarului imperial. Germania n'a stăruit la propozițiile sale și le-a părăsit, deși cu regret, mai bine disle-a amânat. Adevărat că ea n'a reînnoit nici alianța în scris, a de-

clarat însă învoirea ei la continuarea alianței pe timp nedeterminat.“ Dacă aceste destăinuiri se adevăresc, apoi ele sînt în adevăr hotărîtoare pentru apropierea caracterului rapoartelor dintre monarhia noastră și Germania.

Din dieta Ungariei.

(Sedința dela 17 l. c. n.)

Comisiunea de verificare II s'a adunat în 17 n. l. c. la orele 3 d. a. în sedință pentru a pertracta recursul înaintat în contra alegerei dela Bogșa a lui Ladislau Tisza. Sedința a fost presidiată de Desideriu Gromon; toți membrii comisiunii au fost prezenți. Din partea recurenților au fost de față Geza Polónyi adv. în Buda-pesta și Fabiu Rezeiu adv. în Lugoj, ear alegerea contestată o apără Alexandru Funták.

Raportorul cetesce rugarea, prin care 18 alegători subscriși cer ca dieta să nimicească rezultatul alegerei săvîrșite la 16 Iunie a. c. în comitatul Caraș-Severin, cercul electoral al Bogșei, conform căreia s'a ales deputat al acestui cerc Lad. Tisza cu 1041 voturi în contra lui Coriolan Brediceanu care a primit 1035 voturi, și să verifice pre acest din urmă deputat al cercului Bogșei sau să ordoneze alegere nouă.

Motivele acestui recurs în contra alegerei lui Lad. Tisza sînt cele cuprinse în cunoscutul recurs pre care l'am publicat în nrul 136 al „Tribunei.“ Între motive e și împregiurarea cunoscută că mai mulți alegători, partizani ai d-lui Brediceanu, au fost respinși dela votare din cauză că au spus o etate deosebită de aceea cuprinsă în lista alegătorilor. Această împregiurare se cuprinde în o declarație predată în limba română din partea alegătorilor respectivi. Adevărîța, că subscritorii protestului sînt întru adevăr alegători, a fost eliberată de notarul comisiunii de alegere centrale a comitatului Caraș-Severin și e provădută cu sigilul vice-comitetului. Comisiunea verificătoare constată că pre adevărîța legalisată, unul dintre recurenți și-a subscris numele cu litere cirile.

După cetire protestului Desideriu Gromon dă cuvîntul reprezentanților partidului.

Geza Polónyi cere ca comisiunea să enuncie că adevărîța eliberată în limba română nu o ia în considerațiune, de asemenea cere să nu se iee în considerațiune aceea parte din cuprinsul cererei, prin care recurenții cer ca să se proclame Coriolan Brediceanu ca deputat al cercului Bogșa și aceste două cereri se se considere ca neexistente. Numai aceea parte a cererei să se iee la desbatere care cere nimicirea alegerei.

Advocatul Rezeiu prezintă un atestat posterior eliberat de primăria din Biniș.

Funták ȳice că ar avea de obiectat în contra recursului din punct de vedere formal; astfel d. e. recurenții nu produc dovezi că sînt alegători, atestatul relativ la aceasta e eliberat de notarul comisiunii comitatense centrale de alegere, ear notarul are să ducă numai protocoalele

și nu e îndreptățit să elibereze acte legalisate. În documentele de sub nr.ii 6, 7 și 8 nu se află clausula că cuprinsul acestora s'a explicat celor subscriși și în limba lor maternă, deși acestia precum se vede sînt Români. Funták cere prin urmare să se respingă cererea.

Polónyi observă că atestatul s'a cerut dela oficiul subprefecturei, prin urmare nu e vina alegătorilor dacă acesta a eliberat atestat defectuos. De altcum adaugă Polónyi, se poate constata și din mandatul de deputat, că respectivii sînt alegători. Ce atinge cele trei atestate atacate de Funták, acele sînt acte legalisate de notarul public prin urmare nu pot fi declarate de nevalide.

Comisiunea retrăgîndu-se pentru consultare, după o oră a adus următorul conclud: „Protestul lui Cocos Nicola și soții înaintat dietei în contra alegerei dela Bogșa, săvîrșită la 16 Iunie 1884, se respinge din punct de vedere formal și Ladislau Tisza se declară de deputat verificat al cercului de alegere Bogșa. Motivele sînt următoarele: Punctul 7 §. 79 din legea dietală dă drept de recurs numai alegătorilor; rezultă deci ca recurenții să adevărească că au drept de alegere și să se constate identitatea. Al doile motiv e că atestatul alăturat sub nr. 11 a putut conform legii să-l elibereze numai arhivarul, căruia i s'au încredințat spre păstrare actele de alegere. Fîndcă actul de sub nr. 11 e un document eliberat numai de către notarul comitetului central de alegere, și nice acesta nu amintesc în document că ar fi eliberat acest atestat de pre vre-un act legal ce s'ar afla sub păstrarea lui; — neputîndu-se de altă parte constata nice din mandat dacă sînt ori nu recurenții alegători, de oare-ce nu e indicată poziția din lista alegătorilor sub care recurenții sînt induși și astfel nu se poate constata identitatea lor, din această cauză acel document nu se poate lua în considerațiune ca valid — cererea prin urmare se respinge în sensul §. 81 al legii casei deputaților.

Urmează desbaterea asupra proiectului de adresă al guvernului.

Petru Busbach: Spriginesce proiectul de răspuns al maiorității, polemizează cu Apponyi și Irányi respingînd incriminațiunile aduse de acestia. Relativ la proiectul antisemiților ȳice că acela se opune moralității și politicei sănătoase. (Strigări sgomotoase din stînga și stînga extremă.)

Președintele: D-nii deputați au dreptul a vorbi la timpul seu; dar dacă va striga tot insul întrerupînd pre vorbitor, atunci ordinea nu se mai poate susține.

Busbach (adresîndu-se către antisemiți): D-voastră subminați vața țerei în afară, mergeți până acolo încât un Starcevic ar curagiu să strige pre stradele din Agram: „Nu spargeți ferestrele Ovreilor, cum fac Maghiarii, ci arătați, că noi Croații sîntem mai culți decât Maghiarii.“ Acesta e fructul purtării d-voastre. D-voastră vî desfățați turburînd țara din fundament. În lăuntru ne nisuiam ca să ne consolidăm, simțim că sîntem

slabi, simțim că rasa maghiară are lipsă să se înmulțească, ca să se poată susține în timpurile critice.

Komlossy: Tocmai Ovreei împedea aceasta.

Busbach:... acolo unde preotul a trebui să predice pacea și iubirea deaproapelui, predică ură. Busbach trece apoi la cestiunea financiară spriginind și această parte din proiectul de răspuns al maiorității.

Bauszner se declară pentru proiectul maiorității; polemizează cu Apponyi ȳicînd, că dacă acesta voiesce să fie ministru nu ajunge să fie numai „omul poporului“ ci brebuie să fie și „omul situațiunei“. Bauszner se ocupă apoi cu reforma agrară.

Francisc Komlossy, îl întrerupe pe antevorbitor și declară că e sigur, că maioritarea dietei în taină împărtășesce vederile antisemite. Oamenilor, ȳice Komlossy, nu le place dacă politizează preotul și experiența cea mai proaspătă dovedesce, că dacă popa își spune liber convingerile sale, i se ține lecțiune la Arad. (Sgomot. Strigări: La ordine!).

Președintele (sună clopoțelul): Praxa parlamentară interȳice a critisa cuvintele domnitorului.

Komlossy: Nici nu voiesc, nici nu le voi critisa, declar însă, că acele cuvinte i le-a dictat guvernul.

Tisza: Nu i le-a dictat.

Bela Vámos se ocupă cu cestiunea financiară a țerei, ȳice, că serviciul activ al soldaților trebuie redus; combate toate proiectele opozițiunilor și în sfîrșit se declară pentru proiectul guvernului.

(Sedința dela 18 l. c. n.)

Președintele prezintă scripta presiidiului dietei croate prin care comunică alegerea deputaților croați pentru dieta comună.

Comisiunea a 7-a și a 2-a de verificare raportează despre lucrările lor.

Urmează desbaterea asupra proiectului de răspuns.

Horánszky: Declară că guvernul n'are altă grijă decât să-și asigureze o astfel de partidă care n'are convingeri proprii; maioritarea atîrnă dela guvern, ear nu guvernul dela maioritare. Guvernul de aȳi n'a adus nici o retormă de ceva însemnătate afară doară de legea pentru scoalele medie, care încă posedă numai o valoare relativă. Horánszky recunoasce frumuseța formală a proiectului de răspuns al guvernului, care scie spune la toți câte ceva. Vorbitorul e de părere că trebuia să i se spună domnitorului năcasurile de care suferă țara: povara dărilor, finanțele sdruncinate etc. despre care toate proiectul de adresă al guvernului nu face nici o amintire. Guvernul trăiesce de pre o ȳi pre alta făcînd datorii până când va mai pute. Frecările dintre confesionalități nu se vindecă prin asuprire, pentru-că acest leac contribuie numai ca boala să se lătească în alte părți ale corpului. Liberalismul guvernului de aȳi numai liberalism nu se poate numi; guvernul actual e autorul tuturor ordina-

Foița „Tribunei“.

Chiote populare.

Adunate din „Valea Buii“
de Valeriu Branisce.

Hop leliță lelioră!
Gura ta mă bagă 'n boală.
Ochișorii mă omoară.

Cât trăiesci să nu iubesci,
Fecior cu haine domnesci,
Că te face să-l doresci.

Pe mine că m'au mîncat
Șapte fete dintr'un sat
Și-o nevastă cu bărbat.

Bate Doamne și mai lasă
Câte-o copilă frumoasă.

Măi ȳigane, dipla ta,
Cât e seara nu pot sta,
Dimineața ear așa.

Fata mamii torcătoare
Pune furca 'n ceatoare,
Și jură că-i sîrbătoare.

Stau feciori pe lîngă joe,
Ca butuci pe lîngă foc.

M'a făcut mama Lunia,
Să-mi fie dragă lumea.

Sub călcăiul cisme mele,
ȳede dracul și-o muiere,
Și mă 'nvață să fac rele.

De când s'a dus bădița,
'Mi-e pustie ulița.

Vai de lin și de pelin,
Și de bădițu străin.

Copilița ne'nvăță
Face pânea nesărată
Și-o mînăncă cum o face
Și tot ȳice, că îi place.

Vai de mine ce să fac,
Toate fetele îmi plac,
Nevestele moarte-mi fac.

Foaie verde de pe coastă,
Place-mi gura de nevastă.

De trei-ori era să mor,
Tot pe cale călător,
În brațele cui 'mi-e dor.

Mîndra mea de peste deal,
Îmi trimite dor tot val.

Vai săracu diacu,
Mult își mai bate capu.

De când sînt am tot iubit,
Și tot nu m'am mai hrănit.

Nevastă cu copil mic,
Lasă copilul să plîngă,
Hai la badiu să te strîngă.

Am avut o mîndră nouă,
O-am trimis la țerg cu ouă;
Dracu scie ce-a gîndit,
Că s'a pus de le-a clocit.

Dragu-mi-e la crîsmă-a bê,
Cu nevasta altuia.
Dragu-mi-e la fîgădău,
Cu nevasta vîru-meu.

Diecel cămașă scurtă,
Treci puntea de mă sărută;
Diecel cămașă creată,
Treci puntea de mă ia 'n brață.

Tot de asta 'mi-a fost frică,
C'oiu avî nevastă mică,
Dar mulțam lui Dumneȳeu,
Că e cât un hădăreu.

Mă miram ce-mi place mie
Leliță dalbă la iie.

Mă miram ce-mi place 'n sat
Bădițu cu pîr rîtezat.

Nevasta 'nvîlîtă roată,
Merge în crîsmă, se îmbată,
Vine-acasă rău beteagă,
Bărbatul la cap o leagă,
Și de ce zace-o întrebă.

Popa nost cu popa vost
Tot ai dracului au fost,
Dar diecii, de-or trăi,
Cari's la scoală 'n Sibiu,
Mai ai dracului vor fi.

De-ar fi pușca de cucută,
Măș băga și eu regută;
De-ar fi pușca de tocană,
Măș băga și eu cătană.

Aș juca de-aș juca bine,
Măș lăsa și 'mi-e rușine,
'Mi-e rușine de copile,
Că se uită tot la mine.

Floriciță de pe șes,
Te cunosc, mîndro, pe mers,
Că ȳi-e mersul legănat,
Și trupșorul desmerdat.

Vai săraci ce mai feciori,
Par'c'au fost toți vighitori,
Vighitori la pătrîngei,
De-au rămas toți mititei.

junilor care apasă asupra adunărilor libere a cetățenilor; sub guvernul actual s'a călcat în violabilitatea domiciliului și a libertății individuale, sub acest guvern s'a mândrit libertatea dreptului de alegere. Funcționarii comunali au denegat listele electorale opoziționale, pre când pentru partizanii guvernului s'au decopiat ex officio. Pre candidații opozițiilor s'au exortat solgăbirale și gendarmii, pre când în interesul guvernamentalilor s'au făcut din oficiu gheșturi. Înșiră toate abuzurile s'au săvârșite la alegerile trecute, spune casuri concrete cum alegătorii opoziționali au fost aruncați în temnițe fără cauză binecuvântată.

Török spriginesce proiectul de răspuns al comisiunei majorității; se declară în contra numirii funcționarilor municipali. Adresându-se către Komlossy dăce că ar fi mai bine ca preotul catolic să dea sfat credincioșilor și ca să îndure cu pacientă suferințele decât să ațite.

Ignățiu Zimăndy, vorbind pentru proiectul antisemit, se îndreaptă în contra ministrului Trefort dăcându-i că dînsul e cauza urelor dintre confesiuni. Declară vorbirea dela Pojon a ministrului Trefort de nepatriotică și dușmănoasă națiunii și cere ca Trefort să fie dat în judecată. Zimăndy dăce că adevăratul liberalism e acela al partidului antisemit. Ca să pună la probă liberalismul partidului guvernamental propune o lege nouă și prezintă o încheietură nouă sub titlul „societate nouă politică-confesională”. În aceasta se defăimă preoțimea și regele, și se glorifică comuna.

Președintele: Aceste nici ca glumă nu sînt iertate.

Zimăndy: Vorbesc foarte serios.

Președintele îndrumă pre vorbitor la ordine.

Zimăndy: Întreb dacă e aplicată on. partidă a guvernului a se învoi cu aceste puncte? Subscrie-le? Așadară că nu? Zimăndy spune că înseși principiile talmudului l'au îndemnat să între în partidul antisemit apoi continuă: „În Amsterdam (sgomot) . . . am aflat următoarea rugăciune de toate ȳile: „Dăeul lui Israel, ridicăți capul și fă ca creștinii și principii acestora să nebunească”. Mai amintesc apoi următoarele două pasagie: „Fă minuni Dăeule al lui Israel, ca să nu te mai profaneze „goii” și dăne cât mai curînd posesiunea goilor, în mîna noastră”. „Pustiesce pre creștini și pre principii aceloră cu răsboiu nimicitor”. Mai produce și alte profesii de credință de ale Ovreilor. În tot decursul cuvîntărei a fost întrerupt de strigări și îndrumat la ordine.

Urmează pertractarea cererilor incuse.

Ședința se ridică la oarele 1 și 25 minute.

Conferențe învățătorești.

S.-Sebeș, în Octomvrie 1884.

Renumitul ministru de culte al Franței I. Simon, în anul 1870 pre când era Parisul încunghurat de Germani a declarat de pre tribună: că „acel popor e cel mai înțaiu, carele are cele mai bune scoale, și dacă nu e ađi, va fi de sigur mîne”.

Convinsă ađi toate popoarele de acest adevăr, le vedă, că toate s'au îndreptat atențiunea asupra scoalei și pre întrecute se luptă, cari se aibă cele mai bune scoli?

E constatată însă de altă parte, că: aceea e scoala cea mai bună, carea are învățatori mai harnici.

Va să dăcă: acel popor va fi cel dîntaiu, carele va avé cei mai buni învățatori. În mîna acestora stă soarta poporului respectiv.

Noi Români nu ne putem fiili cu statul nostru învățătorec, luat în general; în special, putem afirma sus și tare, că avem învățatori, cari pot concura cu cei mai buni învățatori ai ori-cărui popor din lume.

Durere numai, că nu sînt mulți pre această treaptă. Ear institutele noastre pedagogice, cari ađi sînt conduse de profesori unul ca unul la locul lor, din ȳi în ȳi ne vor da mai mulți învățatori deplin calificați pentru oficiul lor.

Unui învățator însă nu-i e de ajuns numai să aibă cunoscințe multe, adevă teorie, ci îi trebuie și multă și încă foarte multă praxă. Praxă învațat un învățator și în pedagogie, însă va vedé fie-carele, când easă în vieța publică, cât de puțină praxă are!

Pentru aceea s'au format conferențele și reuniunile învățătorești, în cari, cei mai buni, cei

mai calificați și mai practici învățatori, se împărțescă vederile lor, celor mai slabi și fără esperențe, îndrumându-i cum să încalece și pre ce drum să apuce.

Reuniunile și conferențele sînt atît de necesare și folositoare, încât fără ele, statul învățătorec, nu poate fi la înălțimea chemărei sale.

Sînt unii între intelegenții români, cari vorbesc contra acestor instituțiuni — după cum sînt ele ađi la noi, rău cercetate etc. —

Acelora le aș dăce: nu sciți ce vorbiți! Ori: nu sînteți competenți în privința aceasta!

Adevărat e, că reuniunile și conferențele noastre sînt prea rău cercetate încă; însă toți sperăm, că din an în an se vor cerceta mai regulat.

Ar fi de dorit, ca astfel de pași să se facă de ven. cons. arch. gr.-or., ca fie-care învățator gr.-or. să cerceteze toate adunările reuniunilor și a conferințelor.

Cu aceste, fiindcă scopul îmi este a-i face publicului o dare de seamă despre adunarea generală a reuniunii și conferenței învățătorilor dela scoalele gr. or. rom. din districtul Sebeșului, ținută la S. Sebeș, în ȳilele dela 25—29 August a. c. inclusive, vom trece la obiect.

Și pentru-ca darea de seamă să corespundă întru toate, și să fie o adevărată icoană a întreg decursului din acele ȳile, voi publica protocoalele ședințelor astfel precum s'au autenticat. În urmă apoi, îmi voi face unele observări, și voi pune în discuție unele păreri privitoare la înaintarea cauzei noastre scolare.

Protocolul adunării gen. a reuniunii învăț. rom. gr. or. din districtul S. Sebeșului, ținută în S. Sebeș la 25 Sept. 1884 în urma convocării făcute prin circularul ven. cons. gr. or. din 19 Iulie a. c. nr. 3567 scolar.

Ședința I.

1. După săvîrșirea serviciului divin cu chemarea duhului sfînt, în biserica cea nouă; s'au adunat învățătorii prezenți în sala scoalei rom. gr. or. destinată pentru ședințele reuniunii.

2. Sosind dl protopresbiter, I. Droce preș. reun. în mijlocul învățătorilor, ocupă locul președial și prin o cuvîntare, în care arată în termeni respicați însemnătatea reuniunilor învățătorești, deschide ședința I. a adunării gen. a reuniunii.

3. Conform cu § 18 din statute se pune la ordine programa acestei adunări, statorită de comitetul central al reuniunii, care se și primește.

Programa e următoarea:

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Alegerea unui secretar.
4. Cetirea raportului general.
5. Incassarea taxelor dela membri.
6. Statorirea bugetului pre anul viitor.
7. Cetirea temelor designate pentru despărțământul S. Sebeșului.

4. La ordine se pune p. 2. din programă: constatarea membrilor prezenți.

Notarul A. David cetesce lista membrilor și se constată a fi prezenți 31 de învățatori. Cu această ocaziune se prezentează unele cereri de scuse pentru neparticipare.

5. Se alege de notar N. Sioledea.

6. Se cetesce raportul general al comitetului central, despre activitatea sa în decursul anului 1883/4.; și se primește de basă pentru discutarea specială.

Se cetesce p. 1 din raport, în care se arată pașii, ce i-a făcut com. centr. față cu incassarea taxelor și înmulțirea bibliotecii reuniunii; precum și rezultatul acestor pași.

La aceasta se constată că, circularul com. centr. nu a ajuns la cunoștința tuturor învățătorilor.

Din acest motiv presidiul opiniază: că pre viitor comitetul centr. astfel de circulare să le aștearnă oficiilor protopresbiterale, cu rugarea, ca dînsule să le trimită spre circulare respectivilor învățatori; însă fiindcă tot astfel s'a procedat și până acum, și tot fără rezultat, adunarea decide:

Să se roage On. d-ni. protopresbiteri, ca pre viitor, pentru incassarea taxelor dela membrii reuniunii, să aviseze d-niele lor pre epitropii parochiali, ori cassarii comunali, ca în prima lună, când își vor ridica învățătorii salariile, să scadă taxa pentru reuniune, și prin protopresbiter a o administra cassarului reuniunii.

8. Se pune la ordine p. 2 din raport:

Dispozițiunile comitetului centr. pentru ȳi-

nerea adunărilor gen. în cele 3 despărțăminte și rezultatul acestora ad—a. Se ia spre sciință ținerea adunării gen. din desp. Merceuri; totodată se dă cetire prot. adunării aceleia, în care s'a luat la discutare materialul propus de com. centr., anume: I. ce material și cum are de a se propune din limba română la o școală cu 1, 2 și 3 învățatori?

La acest punct presidiul face observarea, că în protocol nu e luat lucrul întocmai precum s'a pertractat în adunarea gen., ci multe s'au omis. Din acest motiv Mureșan dl propune:

Deoarece amăsura circularului ven. cons. conferența învăț. are a se ocupa cu propunerea limbii rom. resp. a cetitului și scrisului să se treacă deocamdată preste acest punct la ordinea ȳilei; adunarea primește.

II. Cari sînt cauzele cercetărei neregulate ale scoalei?

Față cu acest punct, adunarea generală ia spre sciință motivele expuse de despărțământul Merceuri, adăuge însă că în cas de lipsă trebuie a ne ține strict de legea scolară. Totodată se recomandă învățătorilor, ca la toate ocaziunile, să se încerce a atrage pe părinți pentru școală.

III. Care e centrul în giurul căruia are a se învîrți întreg învățământul?

Aici se face observarea, că un învățator din despărțământul S. Sebeșului e pregătit cu desvoltarea acestei teme; și astfel se decide a se amâna pertractarea lui până la desvoltarea acestei teme.

Cu acestea ședința I a reuniunii se încheie.

Cronică.

Principele de coroană Rudolf a sosit astăzi din Berlin la Viena. Până pe la mijlocul lunii Decemvrie părechea princiară de coroană va sedé în Laxemburg, când apoi se vor muta în reședința imperială.

*

Regele și Regina României vor sosi Joi în Laxenburg pentru a face vizită părechei princiare de coroană austriace. Suveranul României dimpreună cu regina se află după cum se scie în Sigmaringen pentru a asista la nunta de aur a părechei princiare de Hohenzollern care se serbează astăzi. Astăzi sosesc în Sigmaringen împăratul și împărăteasa Germaniei.

*

Dl T. Maiorescu în curînd va începe la facultatea de litere din Bucuresci prelegerile sale de logică și istoria filosofiei moderne dela Kant încoaci.

*

Model de activitate politică. Data fixată de Constituțiunea Statelor-Unite pentru alegerea președintelui s'apropie; din aceasta decurge o agitațiune electorală de o intensitate extraordinară. Candidatul republicanilor, dl Blaine, a pornit să viziteze toate statele pe care voiesce să le atragă pe partea sa. Călătorește noaptea vorbesce ȳiua — se dăce, că într'o singură ȳi a pronunțat șese-spre-dece discursuri — presidează banchete, primește deputațiuni, ia parte la meetinguri, la retrageri cu facile organizate în onoarea sa, supraviețuiește și inspiră ȳiarele devotate, polemizează cu unii, atacă pe alții, se duce pretutindeni și cu o îndărătnicie necunoscută încă în Europa.

Un singur om — dăce „le Temps” — ne oferă în acest moment în Germania esemplul unei asemenea activități care înfruntă toate oboșelile, aceasta e dl Richter, leaderul progresiștilor germani.

Reuniunea femeilor române din Sibiu.

În urmarea apelului din 10/22 Maiu a. c., au incurs mai din toate părțile locuite de Români preste 1200 de obiecte alese, cele mai multe lucruri de mînă țerenească de toată frumșeța.

Sînt foarte multe lucruri de salon manufacturi ale damelor noastre, apoi obiecte cumpărate, de aur, argint, sticlă și altfel de metal.

Din partea Reuniunii s'a cumpărat drept câștig principal două girandoluri de argint (china) câte cu 7 brațe, în valoare de 200 fl.

Din toate obiectele s'au compus 1000 de câștiguri, dintre cari o mulțime sînt de valoare dela 5—20 fl., sînt și dela 20—40 fl. dar nici unul sub 50 cr.

Toate obiectele împreună sînt prețuite prin experți peste 3000 fl.

Obiectele cari vor căde pe sorturile nevîndute, apoi cele ce nu se vor ridica în timpul prescriș, se vor vinde la licitațiune publică în favorul fondului.

Deși este us ca la loteriile cu scop filantropic să se emită sorturi în valoare nominală de cel puțin dece ori mai mare decât valoarea premiilor, reuniunea noastră ținînd cont de publicul nostru angajat la dese și totfelul de contribuiri, va emite pentru 1000 de câștiguri numai 12,000 de sorturi à 50 cr. în valoare no-

minală de 6000 fl., va se dăcă nici de două ori cât e valoarea obiectelor, din cari tot pe 12 numeri cade un câștig.

Tragerea la sorți va fi la 25 Noemvrie a. c., din întîmplare chiar pe timpul congresului, care precum se afirmă se va dechide la 23 Noemvrie.

Ca publicul să fie informat despre valoarea și frumșeța câștigurilor, la timpul seu se va arangia o expozițiune la un loc potrivit, carea va fi deschisă 8—10 ȳile.

Pentru evitarea ori-cărei bănueli din partea proprietarilor sorturilor, tragerea la sorți se va efeptu cu toată publicitatea și controla posibilă. Anume:

Se va compune un catalog despre toate câștigurile cu numeri curenți.

În acest catalog se va descrie fiecare obiect și se va prevedé cu numărul din catalog.

Catalogul va servi de basă câștigurilor, și sprr acest scop se va legalisa prin notarul public.

În acest catalog se vor induce obiectele astfel ca pe fie-care sută să cadă de o potrivă obiecte din toate categoriile.

În ȳiua premergătoare tragerei la sorți se vor tăia numerii în prezența unui notar public și aședat fie-care în câte un mic cilindru de lemn, se vor pune tot câte 1000 într'un săculeț, care se va prevedé cu sigilul reuniunii și a notarului public.

În ȳiua tragerei la sorți se vor trage din fie-care mie câte 83 numeri, total 996, ear din toate împreună 4 numeri, preste tot 1000 câștiguri, cari apoi punându-se de nou în urnă, se vor trage pe rînd, și se vor introduce în catalog cu începere dela nrul 1 în ordinea în care se vor trage.

Numărul care se va trage înțaiu, va câștiga obiectul 1 din catalog și așa mai departe.

Tragerea la sorți încă se va efeptu sub controla unui notar public.

Catalogul se va tipări dimpreună cu numerii trași la sorți și se va distribui pe la colectionanți, ca fie-cine să se poată orienta acasă despre câștigul seu.

Banii incuși din sorturile vîndute, precum și sorturile nevîndute vor evé să se expedeze la adresa reuniunii astfel, ca cel mult până la 23 Noemvrie să ajungă la biroul comitetului.

Obiectele neridicate în 30 de ȳile dela ȳiua tragerei la sorți rămîn în favoarea fondului.

Sibiu, 20 Octomvrie 1884.

Maria Cosma m. p.,
presidenta comitetului.

Posta ultimă.

Budapesta, 20 Octomvrie n. comisiunea a cincia de verificațiune a verificat alegerea deputatului din St-Gotthard Fackh; comisia a noua a verificat pe deputatul Lăpușului-unguresc, contele Dominic Teleky; comisiunea a doua a anulat alegerea deputatului din Brețicu, a contelui Ludovic Toldy Horváth.

Budapesta, 20 Octomvrie n. Baron Pavel Sennyey a fost primit astăzi în audiență mai lungă de către Maiestatea Sa.

Mîne după ameađi comisiunea a patra de verificațiune va pertracta petițiunea în contra alegerii lui Petru Mihali.

Agram, 20 Octomvrie n. Partidul național a hotărît în ședința clubului seu de a propune mîne casei excluderea celor unspredece deputați aparțiitori partidului Starcevician; mai departe s'a ales o comisie pentru elaborarea unui nou regulament intern cu introducerea cloturei.

Zara, 20 Octomvrie n. Aici s'a ivit un cas bănuat de choleră.

Bruxela, 20 Octomvrie n. Biruința liberalilor la alegerile municipale din mai întreaga Belgie întrece toate așteptările.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Budapesta, 21 Octomvrie n. Comisiunea de imunitate a hotărît a propune ridicarea imunității lui Iuliu Verhovay pentru cunoscuta afacere, și a lui Emerie Szalay pentru duel.

Agram, 21 Octomvrie n. Pentru scandalurile neconținute din partea Starcevicienilor ședința dietei s'a închis, după ce președintele a propus excluderea a unspredece membri din partidul Starcevician. (Veđi Posta ultimă R.).

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

